

SHERIA NDOGO

Zimetungwa chini ya vjumu ya (1) na 16(1)

SHERIA NDOGO ZA (KODI YA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA
RUANGWA, 2012

1. Sheria Ndogo hizi zitajulikana kama Sheria Ndogo za (Kodi ya Huduma) za Halmashauri ya Wilaya ya Ruangwa, 2012 na zitaanza kutumika baada ya kutangazwa kwenye Gazeti la Serikali. Jina na mwanzo wa kutumika
2. Sheria Ndogo hizi zitatumika katika eneo lote la Halmashauri ya Wilaya ya Ruangwa. Matumizi
3. Katika Sheria Ndogo hizi, isipokuwa pale itakapoelezwa vinginevyo:- Tafsiri
  - "Afisa muidhiniwa" ina maana ya Afisa ye yote wa umma au mtu mwingine aliyeteuliwa na Halmashauri kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hizi;
  - "Halmashauri" maana yake ni Halmashauri ya Wilaya ya Ruangwa;
  - "Sheria" maana yake ni Sheria ya Fedha za Serikali za Mitaa Sura ya 290;
  - "Hesabu" ina maana ya jumla ya mauzo au manunuzi ikiwa ni pamoja na kodi na ada katika mwaka wa mapato;
  - "Hesabu za mwisho" ina maana ya hesabu za mwisho zinazowasilishwa na Taasisi yo yote ya kibiashara baada ya kipindi cha hesabu kwa mujibu wa aya ya 9 ya Sheria Ndogo hizi pamoja na nyaraka au maelezo yatakayotakiwa kutolewa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi;
  - "Jumuisho" ina maana ya taarifa, nyaraka au hesabu au maelezo yo yote yafiusuyo kiasi na thamani ya kifedha ya bidhaa au huduma zilizozalishwa, zilizosambazwa, zilizotolewa na, au kuuzwa kibiashara na ikiwa ni pamoja na jumuisho la awali au la mwisho;
  - "Kipindi cha hesabu" ina maana ya muda ambao mfanyabiashara anatakiwa kuwasilisha hesabu za biashara zake;

"Mkurugenzi" maana yake ni Mkuu wa Mkurugenzi wa Wilaya ya Ruung'u au Mkuu wa Wilaya ya Ruung'u au Mkuu wa Wilaya ya Ruung'u kutokoleza majukumu ya Mkurugenzi;

"Mkusanya kodi" maana yake ni mtumishi au watawala aliyosajiliwa na Halmashauri kukusanya kodi kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi.

"Mwaka wa Mapato" maana yake ni kipindi cha miaka kumi au mbili ya kalenda ya mwaka;

"Taasisi ya kibiashara" ina maana ya taasisi iliyosajiliwa kwa mujibu wa sheria ya Makampuni au Sheria ya Majina ya kibiashara inayojihusisha na shughuli za kiuchumi za uzalishaji wa bidhaa au masao ya kilimo, usambazaji wa bidhaa au utoaji wa huduma na, au biashara ikiwemo uagizaji wa bidhaa kutoka nje ya nchi.

Utozaji
wa kodi

4. Halmashauri itatoza na kukusanya kodi ya huduma kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi kutoka kwa kila taasisi ya kibiashara katika kila mwaka wa mapato ambayo ni sawa na asilimia sifuri nukta tatu (0.3%) ya hesabu ya shughuli zote zikiwemo za uzalishaji wa bidhaa au huduma kutoka nje ya nchi zinazofanyika katika eneo la Halmashauri ukiondoa kodi ya ongezeko la thamani na kodi ya mlaji.

Uwasilishaji
wa taarifa
kuhusu
shughuli
za
kibiashara

5. Mkurugenzi kwa taarifa ya maandishi, anaweza kumtaka mlipa kodi au mkusanya kodi ye yote kuwasilisha hesabu zote taarifa kamili za shughuli za kibiashara zikionesha kiasi na thamani ya kifedha ya bidhaa au huduma zilizozalishwa, kutolewa, kuingizwa, kusambazwa au kuuzwa kibiashara na taarifa ya fedha katika kipindi maalum kisichozidi siku thelathini tangu tarehe ya taarifa hiyo.

Uwasilishaji
wa taarifa

6. Mkurugenzi anaweza kwa taarifa ya maandishi kumtaka mtu ye yote mwenye taarifa au maelezo kuhusu taasisi ye yote ya kibiashara inayopaswa kulipa kodi kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, kuwasilisha kwake taarifa au maelezo hayo katika kipindi kisichopungua siku thelathini tangu tarehe ya agizo hilo.

Uwezo wa
kuingia
kwenye
jengo

7. Mkurugenzi anaweza kumwagiza kwa maandishi Afisa Muidhiniwa kuingia kwenye jengo au eneo la Taasisi ya kibiashara au la mlipa au mkusanya kodi ye yote kwa nia ya kufanya uchunguzi na tathmini ya kumbukumbu za biashara, vitabu vya hesabu, na taarifa nyinginezo kama atakavyoona inafaa kufanyiwa uchunguzi kwa ajili ya kujua kiwango sahihi cha kodi anachotakiwa kulipa mlipa kodi au mkusanya kodi hiyo.

8. (1) Mkurugenzi wa serikali kwa marifa ya maandishi, kumtaka mliji kodi au mkusanya kodi ye yote kuwasilisha kwake kama tukuibu za kodi na ya vifuriko vya kodi wa mliji kodi kati ya kodi ya huduma kutanyiwa tathmini au kukusanya kodi ya huduma.

(2) Kwa njia ya kupata taarifa kwa majibu wa Sheria Ndogo ya 8 (1) Mkurugenzi anaweza kumtaka mtu ye yote kutika mbeli yake au kwa Afisa Mwendhiniwa katika muda na mahali kadiri atakavyoona iunafaa.

9. Kila mliji au Mkusanya Kodi ya huduma atatakiwa kutoa na, au kuwasilisha hesabu za awali na kulipa kodi anayotakiwa katika muda kama ifuatavyo:-

Uwasilishaji

(a) kwa waagizaji bidhaa kutoka nje ya nchi watalipa kodi katika muda kama itakavyokuwa imeelekezwa na Kamishina wa Kodi ya forodha na kodi ya mlaji;

(b) wazalishaji wa bidhaa za viwandani watalipa kodi kama itakavyokuwa imeelekezwa na kamishina wa Kodi ya Ongezeko la thamani (VAT) isipokuwa haitakuwa zaidi ya muda wa kulipa Kodi ya mlaji au (VAT);

(c) watu wengine watalipa katika awamu nne (4) awamu ya kwanza ikianzia katika kipindi cha miezi mitatu baada ya kuanza kwa kipindi cha mahesabu;

10. Mkurugenzi anaweza kuteua Kamishina wa Kodi ya forodha au kodi ya mapato kutathmini na kukusanya Kodi ya huduma na kuwasilisha kwa Halmashauri kwa wakati kama ilivyoelekezwa kwenye Sheria Ndogo ya 9 kwa lengo la kufanya tathmini, kukusanya na kupata kodi pamoja na madeni yake.

Uteuzi wa
mkusanya
kodi

11.-(1) Kiwango cha kodi kitakuwa ni Asilimia 0.3% ya hesabu ya shughuli zote baada ya kuondoa kodi ya ongezeko la thamani na kodi ya mlaji.

(2) Mkusanya kodi au mliji kodi ye yote akishindwa kuwasilisha Kodi yake au ya mliji kodi, atachukuliwa kama hajalipa kodi na anastahili au kuwajibika kulipa kodi hiyo kama vile ndiye mliji kodi ya Halmashauri, na njia zote za kukusanya madeni zitatumika dhidi yake kama vile ndiye mliji kodi husika.

(2) Bila ya kuadhiiri mawakili yaliyo walivua na Sheria Ndogo hizi, Mkurugenzi anaweza kuteua wakala kukusanya kodi kwa niaba yake na wakala huyo atasawa na jukumu la:

- (a) kuwasilisha majumuisho kwa Mkurugenzi au Afisa muidhiniwa;
- (b) kuwasilisha kodi aliyokusanya katika kipindi maalumu,

12.-(1) Kila mlipa kodi au mkusanya kodi atatakiwa kuwasilisha kwa Halmashauri hesabu za mwisho katika kipindi cha miezi mitane tangu kumalizika kwa kipindi cha hesabu ya kodi anayostahili katika mkupuo mmoja.

(2) Mlipa kodi au mkusanya kodi anapowasilisha hesabu zake, Afisa muidhiniwa anaweza:-

- (a) kupokea na kukubali hesabu hizo na kutathmini kodi katika msingi huo;
- (b) kufanya tathmini kuhusu kiwango cha hesabu cha mlipa kodi huyo iwapo atakuwa na hisia za kimsingi za kuamini kuwa hesabu hizo siyo sahihi;

(3) Iwapo mlipa kodi hajawasilisha majumuisho ya hesabu zake kwa mwaka wote wa pato aidha ametakiwa kufanya hivyo na Mkurugenzi au Afisa Muidhiniwa anafikiri kwamba mlipa kodi huyo ana wajibu wa kulipa kodi kwa mwaka huo, anaweza kwa kadri atakavyoona, kuamua kiwango cha hesabu za mlipa kodi huyo, isipokuwa tathmini hiyo haitaathiri wajibu wote wa mlipa kodi anayostahili kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, kwa kushindwa kwake kuwasilisha hesabu hizo.

(4) Kodi iliyotathminiwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, italipwa katika siku thelathini tangu tarehe ya kufanya tathmini.

13.-(1) Mtu ye yote anayetakiwa kulipa kodi akishindwa kuwasilisha hesabu zake kama inavyotakiwa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi katika kipindi kilichoongezwa atatozwa riba ya asilimia 1.5 kwa mwezi au shilingi elfu hamsini kutegemea kiwango kipi kitakuwa kikubwa.

(2) Iwapo mtu ye yote atasema uongo au ataficha baadhi ya hesabu zake kwa nia ya kupunguza kiwango cha kodi anachotakiwa kulipa, na inapobainika kuwa ufichaji au upunguzaji huo alifanya kwa makuswa, mtu huyo atatozwa ushuru pamoja na nyongeza ya kodi ya asilimia hamsini (50%) ya tofauti kati ya kodi anayotakiwa kulipa na hesabu alizowasilisha pamoja na kiwango cha kodi halisi.

14. (1) Kodi ambayo haijalipwa kwa wakati kama ilivyoelezwa kwenye Sheria Ndogo hizi, itatozwa riba ya jumla ya asilimia 15% kwa mwezi na itatakiwa kulipwa pamoja na kodi inayodaiwa.

Jumla ya
riba
kutozwa
kwenye
kodi
isiyolipwa

(2) Riba itozwayo katika Sheria Ndogo hizi itachukuliwa kama kodi inayostahili kulipwa na njia zote za kukusanya kodi na madeni zitatumika kukusanya riba hiyo kama kodi inayolipwa na mlipa kodi huyo.

15. Mtu ye yote ambaye bila ya sababu za msingi:-

Kushindwa
kutimiza
mazagizo

- (a) atashindwa kuwasilisha hesabu sahihi na za kweli;
- (b) atashindwa kuwasilisha Nyaraka, maelezo au taarifa inayotakiwa kuwasilishwa kwa Halmashauri katika muda uliowekwa,
- (c) atashindwa kutunza kumbukumbu, kitabu au hesabu;
- (d) atashindwa kuonyesha kumbukumbu yoyote au nyaraka kwa ajili ya uchunguzi;

atakuwa ametenda kosa chini ya Sheria Ndogo hizi.

16 Mtu ye yote bila ya sababu za msingi:-

Utaji wa
taarifa ya
ongo

- (a) akifanya hesabu za uongo kwa kupunguza au kutoa hesabu zisizokuwa sahihi;
- (b) akitoa taarifa isiyokuwa sahihi kuhusu jambo lolote linaloweza kuathiri jukumu lake au la mtu mwingine la kulipa kodi;
- (c) akiandaa au kutengeneza au kusababisha kuandaliwa au kutengenezwa kwa vitabu vya uongo vya mahesabu au kumbukumbu;
- (d) atamzuia au atajaribu kumzuia Afisa Muidhiniwa kutekeleza majukumu yake aliyopewa kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi;

atakiwa ametenda kosa

amama

17-(1) Mtu ya yote atakayamuja masharti ya Sheria Ndogo hizi atarwa ametenda kosa atatakiwa atavajibiwa kulipa faini iliyo chini shilingi elfu hamsini (50,000/-) au atamiliki kuingi cha mabwano mita moja au adhabu zote mbili kwa pamoja yaani faini na kifungo

(2) Pamoja na adhabu atakayopewa mkosaji katika Sheria Ndogo ya 17(1), mkosaji atavajibiwa kulipa Halmashauri gharama iliyoingia kutokana na kuvunja masharti ya Sheria Ndogo hizi.

Kuadhiisha
kosa

18. Endapo mtu ametenda kosa na kukiri kwa maandishi kwa mujibu wa Sheria Ndogo hizi, Mkurugenzi anaweza kushughulikia kosa hilo na kuagiza kuwa mtu huyo alipe deni analodaiwa pamoja na adhabu ya kulipa faini isiyo zidi shilingi mia tatu elfu.

Mhuri wa Halmashauri ya Wilaya ya Ruangwa umewekwa kwenye Sheria Ndogo hizi kufuatia azimio lililopitishwa kwenye mkutano wa Halmashauri uliofanyika tarehe 29 mwezi Juni, 2011 na nembu hiyo ilibandikwa mbele ya:-

.....
CLEMENCE A. MWAKASENDO,
Kaimu Mkurugenzi Mtendaji wa
Halmashauri ya Wilaya ya Ruangwa

.....
ISSA A. LIBABA,
Mwenyekiti wa
Halmashauri ya Wilaya ya Ruangwa

NAKUBALI,

.....
Mtu MIZENGO P. PINDA (MB),
Waziri Mkuu

Dodoma,
5 Aprili, 2012

